

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 30. 8. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/01032

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo autorizácie vysielania: AR/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/01032 smerujúci voči vysielaniu programovej služby Rádio Slovensko vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 11. 9. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 30. 8. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/01032 zaevidovaný dňa 26.6.2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Sobotné dialógy
Deň a čas vysielania: 24. 6. 2023 12:10 hod.

Programová služba: Rádio Slovensko
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo autorizácie: AR/1

Dátum: 22. 8. 2023

OBSAH PODNETU:

„OČTK by mali "riešiť" tieto dve dámy a nie tých, ktorí sa im vyhrážajú !

Nehorázna drzá servilnosť je porušením zákona !

Redaktorka RTVS Jančkárová ! <https://www.rtv.sk/televizia/archiv/12354/409950#30>

Relácia "Sobotné dialógy" 24.6.2023, hosť : Čaputová

Jančkárová a čo otázky Čaputovej k týmto a podobným závažným témam ?

Už rok tu mohla pôsobiť nová vláda, ktorú si národ prial !

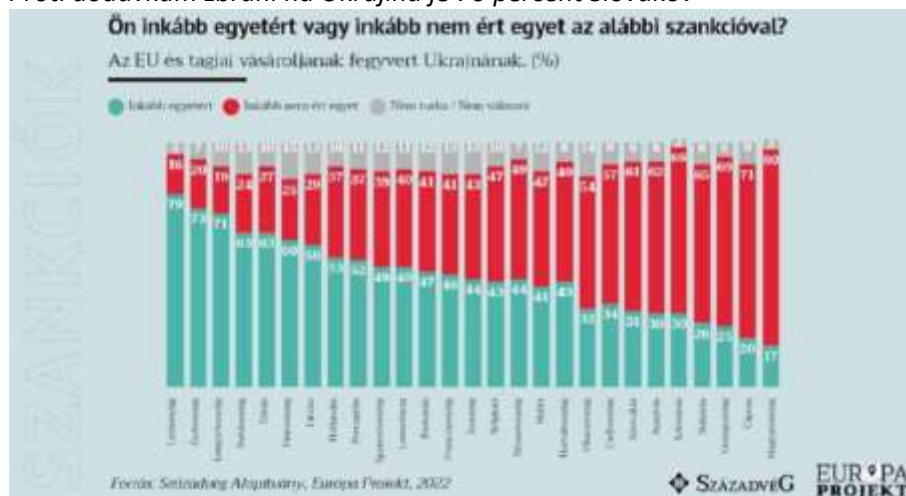
Čaputová dáva prednosť cudzím záujmom pred záujmami slovenských občanov !
Zmarila dve referendá za sebou, odmietla želanie spolu viac ako milióna voličov volajúcich po predčasných voľbách.

Ona a jej poradcovia rozumejú všetkému, len nie slovenskému národu !

Jančkárová !

Aj tu v tak závažnej udalosti koná Čaputová proti vôli drvivej väčšiny Slovákov !
Proti dodávkam zbraní na Ukrajinu je 70 percent Slovákov

Jančkárová !

Ak Slováci nechceli ruskú armádu, nechcú ani americkú !

A tomuto Čaputová rozumie ? Dokonca má poradcu doc. JUDr. Mariána Gibu, PhD. vedúceho katedry ústavného práva, UK !

"Obrannú" zmluvu SR s USA napriek výhradám GP SR okamžite podpísala !

Generálna prokuratúra odmieta návrh Dohody o obrannej spolupráci Slovenska s USA !

Má 35 zásadných pripomienok !!!

Generálny prokurátor Maroš Žilinka - bol z rokovania NR SR vyhodnotený - avizoval, že generálna prokuratúra (GP) v medzirezortnom pripomienkovom konaní uplatnila 35 zásadných pripomienok k návrhu DSA, pre ktoré návrh odmieta ako celok."

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „ZMS“):

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Reláciu *Sobotné dialógy* charakterizuje vysielateľ ako *politickú diskusiu o témach, ktoré počas týždňa rezonovali v politickom a spoločenskom dianí. Jedna sobota v mesiaci patrí diskusii s predsedom Vlády SR.*

Relácia zo dňa 24. 6. 2023 mala ako hosťa pozvanú prezidentku SR **Z. Čaputovú**.

V úvode moderátorka relácie nastolila hlavnú tému diskusie, ktorou bolo vyhlásenie prezidentky, že v nadchádzajúcich prezidentských voľbách sa nebude opätovne uchádzať o post hlavy štátu. Súčasne informovala poslucháčov, že vzhľadom na vyťaženie pracovného programu pani prezidentky bola relácia prednahrávaná. Z. Čaputová medzi hlavné dôvody svojho rozhodnutia nekandidovať uviedla najmä nedostatok síl s potenciálnym výhľadom na ďalších 6 rokov. Konštatovala, že sa nechce pristihnúť pri tom, že by sa stala karikatúrou samej seba, političkou, ktorá sa bude meniť podľa nálad a vetra a zabudla na to, čím bola na začiatku, a s akou ponukou prišla. V danom kontexte je podľa nej veľmi dôležité správne odhadnúť, kedy je čas odísť a po poctivom zvažovaní dospela k presvedčeniu, že čas odísť bude, keď naplní piaty rok svojho mandátu. K otázke nenávisťných prejavov voči nej a jej rodine, ktoré podľa jej vyjadrenia do istej miery prispeli k rozhodnutiu opätovne nekandidovať, poznamenala, že to nebol jediný dôvod. Na ochranu osobnosti a nekorektné útoky voči svojej osobe využila patričné inštitúty, pričom sa zmienila o útokoch poslanca Blahu na sociálnych sieťach. Spomenula aj incidenty spojené so zabezpečovaním ochrany jej bývania, kedy došlo k viacnásobnému nahláseniu výbušnín pred jej domom. Na otázku podaní voči osobám Ľ. Blahovi a R. Ficovi informovala, že sa finalizujú, no musia byť precízne pripravené, nakoľko ide o závažné tvrdenia, ktoré poškodzujú nielen ju, ale aj samotný prezidentský úrad a ten by mal byť očistený od všetkých nimi uvádzaných klamstiev. Uviedla, že celý jej profesijný život je zápasom o obranu dôležitých hodnôt, že sa dlhodobo venovala ochrane verejného záujmu a verí a dúfa, že sa mu bude venovať naďalej, aj po výkone mandátu. Pokiaľ ide o otázku, či slušná politika prehráva, tak dúfa, že jej príbeh je dôkazom toho, že so slušnou politikou sa dajú vyhrať voľby, dá sa s ňou vykonávať mandát bez hodnotových a vnútorných kompromisov. Apelovala, že ak chceme na tomto území žiť ako jedno spoločenstvo, ako jeden národ, spolu s národnostnými menšinami, tak musíme spolupracovať a predpokladom takejto spolupráce je slušnosť v komunikácii, vo vzťahoch. Ak budeme preferovať deštrukciu, nenávisť, strach ako nástroj na dosahovanie svojich cieľov, tak nás to povedie iba k rozkladu spoločnosti. Na otázku, či opätovné neuchádzanie sa o funkciu nemôžu vnímať politici na druhej strane barikády ako svoje víťazstvo, odpovedala, že víťazstvom by to bolo vtedy, ak by počas výkonu svojho mandátu pod ich vplyvom robila kompromisy sama so sebou. Ako príklad uviedla otázku referenda, ktorú dala posúdiť Ústavnému súdu. Spomenula, že už v minulosti sa angažovala v mnohých kauzách, ktoré boli aj nebezpečné, spomenula kauzu pezinskej skládky a uviedla, že všetko to boli kauzy vo verejnom záujme, ktoré s kolegami riešili na obranu demokracie, na obranu spravodlivosti, právneho štátu. Na otázku, či sa neobáva, že svojím rozhodnutím nekandidovať odradí ďalšie ženy, ktoré by sa chceli uchádzať o vysoké posty v politike, uviedla, že nevie odhadnúť, ako to ľudia spracujú, ale že na mnohých kandidátkach politických strán vidí snahu angažovať ženy v oveľa väčšej miere, ako tomu bolo doposiaľ. Na margo vyjadrenia B. Kollára, že prezidentka oveľa citlivejšie vníma dianie v politike, a preto sa

rozhodla opätovne nekandidovať, uviedla, že daný výrok by platil vtedy, ak by tento mandát vykonával paralelne s ňou aj muž, pričom aj jej predchodca bol muž a rozhodol sa po piatich rokoch rovnako a podobne rozmýšľala aj prezident Českej republiky. K otázke kandidatúry jej možných nástupcov sa vyjadrila v tom zmysle, že zatiaľ sme v období, kedy čakáme na ohlásenie kandidatúry jednotlivých potenciálnych uchádzačov o túto pozíciu, takže bude korektné sa k tomu vyjadriť potom, keď budú nominácie známe. Na otázku, či nemá obavy o ďalší vývoj demokracie v širšom celospoločenskom kontexte, uviedla, že isté obavy má, vníma nárast populizmu, extrémizmu, vníma, že ľudia podliehajú autokracii. Že ľudia v súčasnej dobe nemajú šancu a možno aj záujem verifikovať tvrdenia populistov a demagógov. V tomto zmysle demokracia čelí obrovskému tlaku nielen na Slovensku, ale aj inde vo svete. Demokracia podľa nej nefunguje ako auto pilot a vyžaduje si našu spoluúčasť minimálne v tom rozmere, ako zúčastniť sa vo voľbách, vyjadriť svoj názor, zaujímať sa o verejné dianie. Na otázku, či poverí zostavovaním vlády víťaza volieb, odpovedala, že úlohou prezidenta a prezidentky v našom systéme nie je korigovať vôľu ľudí, ale rešpektovať vôľu ľudí, ktorá vyjde z volieb, a tak víťaz volieb bude subjekt, s ktorým na začiatku bude komunikovať o tom, či má tú spôsobilosť, o ktorej hovoria ústavní právnici, a to je spôsobilosť zostaviť vládu. V súvislosti s častým vetovaním zákonov poslancov uviedla, že prezident má limitované právomoci a myslí si, že tak by to malo aj zostať. Pokiaľ ide o právo veta, je legitímna polemika o tom, či by prezidentské veto nemalo byť prelomiteľné väčšou väčšinou, ako je to v súčasnosti. V prípadoch, keď bolo prelomené veto a boli podozrenia na ústavné nedostatky, podala návrh na Ústavný súd a Ústavný súd jej vyhovel. Možnosť obrátiť sa na Ústavný súd považuje za veľmi dôležitú z hľadiska ochrany ústavnosti. V prípade rozhodnutia dlho diskutovaného paragrafu § 363 uviedla, že rozhodnutie ÚS, že § 363 nie je v rozpore s Ústavou, rešpektuje a berie na vedomie. Súčasne upozornila, že ÚS nerozhodoval o aplikačnej praxi generálneho prokurátora a o tom, akým spôsobom § 363 uplatňuje, pričom je signál k tomu, že aj na generálneho prokurátora, ako na všetky orgány verejnej moci sa vzťahuje čl. 2 odsek 2 Ústavy, ktorý hovorí o tom, že môžeme konať iba na základe a v medziach zákona. Ústavný súd konštatoval, že paragraf samotný nie je v rozpore s Ústavou, zákonodarcu môžu s ním robiť, čo chcú a v budúcnosti ho môžu zmeniť. Súčasne nález ÚS nedal odpoveď na to, či aplikácia alebo uplatňovanie § 363 generálnym prokurátorom Slovenskej republiky bola v súlade so zákonom, lebo toto nebolo predmetom konania. Ohľadom ďalšieho postupu si myslí, že na dané otázky by mal dať odpoveď Najvyšší správny súd, ktorý je disciplinárnym súdom aj voči generálnemu prokurátorovi. K otázke nedostatočného čerpania eurofondov uviedla, že logické vysvetlenie sa na to hľadá iba veľmi ťažko, lebo mať k dispozícii eurofondy a byť jednou z krajín, ktorá ich čerpá najhoršie alebo úplne najhoršie, je pre ňu na hranici nepochopenia a nezodpovednosti. Poukázala na prípad Poľska, ktoré úspešne delegovalo čerpanie eurofondov na regióny, je v nich veľmi efektívne a upozornila, že požiadala premiéra Ódora, aby sa výrazne zameril práve na túto oblasť. K otázke možnej kandidatúry prezidentky a informáciám, že by sa mohla ocitnúť v širšom výbere na post generálneho tajomníka a tajomníčky NATO odpovedala, že sa stretla s touto informáciou, že to berie ako česť aj voči krajine, ktorú reprezentuje, pretože to je výsledok dlhodobej, férovej, korektnej a zodpovednej politiky v oblasti obrany a bezpečnosti, no pokiaľ ide o jej osobné ambície, svoju budúcnosť nevidí v politickom priestore, a že zatiaľ nemá žiadne konkrétne plány. Pokiaľ ide o túto konkrétnu, hypotetickú ponuku, v každom prípade daný post považuje za natoľko zodpovednú a odbornú rolu, obzvlášť v situácii, keď máme v Európe vojnu, že si nemyslí, že by mala ašpirovať na takýto post.

Rozhovor ukončila moderátorka myšlienkou z prejavu prezidentky, v ktorom povedala, že demokracii a spravodlivosti na Slovensku sa snažila pomáhať pred prezidentským mandátom, počas neho a bude aj po ňom. Z. Čaputová potvrdila, že Slovensko čaká množstvo dôležitých reforiem v sociálnej a ekonomickej sfére, že bude potrebné konsolidovať verejné financie, že pred nami stoja odvážne, dobré, zrelé rozhodnutia do budúcnosti. Poukázala na potrebu adresnej pomoci ľuďom v sociálnej oblasti a jej rozhodnutie sa v budúcnosti angažovať práve v tejto oblasti. Uviedla, že ju čakajú ešte dva summity NATO a Klimatický summit, ktorý bude veľmi dôležitý v globálnych merítkach, a že sa snaží byť kýmisi bodom stability, pokoja, skôr spolupráce a spájania než rozdeľovania spoločnosti.

Podávateľ podnetu namieta servilnosť moderátorky Jančkárovej, čo považuje za porušenie zákona.

Vzhľadom na obsah a typ programu – aktuálna publicistika sme namietaný obsah analyzovali z hľadiska § 25 písm. b) ZMS:

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúceho aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Monitoringom relácie sme nezaznamenali, že by moderátorka počas relácie kládla hosťovi tendenčné otázky, resp., ako uvádza podávateľ podnetu, bola k hosťovi relácie servilná. Zaznamenali sme len zhodné názory a pochopenie s prezidentkou v témach agresie a nenávisťných prejavov zo strany moderátorky, ktorá čelila v nedávnej minulosti podobným slovným útokom a vyhrážkam voči svojej osobe a rodine ako prezidentka Z. Čaputová. Vedenie rozhovoru bolo podľa nášho názoru korektné, vecné, objektívne. K výhradám absencie tém Obrannej zmluvy medzi SR a USA či dodávok zbraní na Ukrajinu uvádzame, že uvedené témy neboli témou diskusie, pričom výber tém a skladba hostí diskusných programov spadajú plne do kompetencie vysielateľa a vedenia redakčného tímu v zmysle § 16 ods. 1 ZMS, podľa ktorého vysielateľ vysiela programy slobodne a nezávisle.

Nosnou témou diskusie bolo osobné rozhodnutie prezidentky neuchádzať sa opätovne o post hlavy štátu. Prezidentka mala možnosť tlmočiť svoje rozhodnutie nekandidovať a konfrontovať ho prostredníctvom moderátorkou tlmočených výhrad s názormi tak z radov jej odporcov, ako i sympatizantov. Relácia nerozoberala príčiny vládnych kríz, nezachádzala do problematiky turbulentných koalíčno-opozičných rozporov na vnútro politickej scéne, ktoré by si žiadali ich priamu konfrontáciu, preto v diskusii neboli potrebné priame ani sprostredkované reakcie zástupcov koalíčných či opozičných politických strán.

K výhrade podávateľa podnetu ohľadom údajného zmrazenia dvoch referend prezidentkou uvádzame, že k tejto otázke odznelo v relácii vyjadrenie Z. Čaputovej, ktorým súčasne aj podala vysvetlenie a uviedla príčiny, ktoré ju viedli k rozhodnutiu obrátiť sa v danej veci na ÚS SR. Počas diskusie sme zaznamenali výhrady prezidentky voči nekorektným útokom poslanca Blahu a Fica voči jej osobe, ktoré mali istý podiel na jej rozhodnutí neuchádzať sa opätovne o prezidentský úrad. Tie však boli zo strany Z. Čaputovej zmienené len vo veľmi všeobecnej rovine, preto sme toho názoru, že reakcie protistrany v danom kontexte neboli potrebné. V závere zmienená téma diskutovaného paragrafu 363 prezentovala osobný názor prezidentky a Kancelárie jej úradu na zverejnené rozhodnutie ÚS v danej veci.

Relácia podľa nášho názoru dodržala princípy objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že odvysielaním relácie *Sobotné dialógy* zo dňa 24.6.2023 nedošlo k porušeniu § 25 písm. b) ZMS.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/01032)**Monitorované vysielanie:** Sobotné dialógy**Deň vysielania:** 24.6.2023**Čas vysielania:** 12:10 hod.

Marta Jančkárová, moderátorka: „Z rozbehnutej kampane pred parlamentnými voľbami prišlo vyhlásenie, ktoré zásadne zmení voľby prezidentské. Hlava štátu Zuzana Čaputová v nich už nebude kandidovať. Tento krok priniesol zmes emócií, ale aj otáznikov. Týkajú sa nielen dôvodov rozhodnutia, ale aj podoby ostávajúceho mandátu demokracie a ďalších výziev, ktorým budeme čeliť. Naše pozvanie prijala prezidentka Slovenskej republiky pani Zuzana Čaputová, vitajte.“

Zuzana Čaputová: „Ďakujem pekne za pozvanie. Dobrý deň.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Dodávam, že reláciu pre pracovný program pani prezidentky nahrávame v piatok ráno. Sprevádza vás ňou Marta Jančkárová. Pani prezidentka, vaši spolupracovníci o vás hovoria, že každé jedno rozhodnutie ste robili s veľkou dôkladnosťou. Znamená to, že pre vás je toto už uzavretá kapitola alebo predsa len pociťujete ešte aj ľútosť?“

Zuzana Čaputová: „Pravdou je, že každé rozhodnutie a obzvlášť, čím závažnejšie je, robím poctivo. Nie je to, nie je to výsledok nejakého náhleho emočného stavu a pri tak závažnom rozhodnutí ako rozhodnutí neuchádzať sa opätovne o prezidentský úrad to bolo naozaj veľmi poctivé rozhodovanie a hľadanie v sebe a výsledkom toho rozhodnutia je rozhodnutie, ktoré je pevné, ktoré, na ktoré sa viem spoľahnúť alebo oprieť sa oňo aj v budúcnosti. Čiže v tomto zmysle nie je to rozhodnutie, ktoré by som ľutovala. To, čo mi úprimne alebo ľudsky je ľúto, je, ak som sklamala niektorých ľudí, ktorí očakávali iný výsledok. To je prirodzené a mojou úlohou je to v miere, ktorá je možná, vysvetliť, aby, aby k tomu porozumeniu došlo.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Naozaj aj to sklamanie sa objavilo v tej zmesi emócií, o ktorých som hovorila. Z reakcií sa zdá, že vaši priaznivci na jednej strane ľudských chápu, aké musí byť náročné existovať v atmosfére útokov najmä voči rodine. Napokon vy ste sa tiež empaticky postavili vždy na stranu tých, ktorí čelili akýmkoľvek útokom, vrátane mňa, za čo ďakujem. Napriek tomu sa však ozvali aj hlasy sklamaných fanúšikov, ktorí si nie sú istí, či úplne rozumejú dôvodom vášho rozhodnutia. Rešpektujem, že o nich nechcete alebo nemôžete úplne hovoriť konkrétnejšie. Na druhej strane však nie je podľa vás škoda, že ľudia nemajú celistvejší obraz?“

Zuzana Čaputová: „Rozumiem, chápem tú otázku a musím povedať, že to, čo bolo ako keby podstatou a jadrom toho môjho rozhodnutia, ten dôvod som povedala, hovorila som o nedostatku síl s potenciálnym výhľadom na ďalších 6 rokov. Snažila som sa vysvetliť to, že mandát, ktorý vykonávam a 4 roky, ktoré mám za sebou a rok, ktorý mám pred sebou, sú výnimočné v mnohých ohľadoch. V zásade všetci ústavní činitelia v rôznych pozíciách sa vystriedali počas môjho mandátu. Ja jediná som ako keby počas týchto turbulentných čias a kríz zostala vykonávať mandát. Okrem externých kríz naozaj, že každý rok iná vláda a v piatom roku svojho mandátu budem menovať piatu vládu a do toho veľmi náročná a ťažká atmosféra v spoločnosti, plná nenávisť, nový element sociálnych sietí, ktorý ešte pred piatimi rokmi vôbec nezohrával tak, tak významnú úlohu. Hovorila som o tom, áno, že súčasťou toho aj ohľad na rodinu, na zdravie a podobne. Ale vo výsledku to všetko ako keby smerovalo k tomu, čo som pomenovala odhadom dostatku síl. Ja som svoju politiku už aj počas kampane postavila na úprimnosti k sebe a úprimnosti k ľuďom. Ja sa nechcem pristihnúť pri tom, že som karikatúrou samej seba, že to, čo ľudí oslovilo, čomu dôverovali, pod tlakom a tiažou tých všetkých okolností, aj osobných súkromných aj pracovných, vo výsledku zo mňa spraví političku, ktorá sa bude meniť podľa nálad a podľa, podľa vetra, obrazne povedané, a vlastne ako keby zabudnem na to, čo som ponúkala na začiatku, kým som bola, s akou ponuku som prišla. Myslím si, že v tomto kontexte je veľmi dôležité aj správne odhadnúť, kedy je čas odísť a po fakt poctivom zvažovaní som k tomu bodu dospela, že ten čas odísť bude, keď naplním ten piaty rok svojho mandátu, dotiahnem to, čo som slúbila a to bude tá pravá chvíľa. Rozumiem, že to nie je možno úplne čitateľné, zrozumiteľné do najmenšieho detailu pre, pre mnohých

ľudí. S ohľadom aj na súkromie mojich blízkych, to je jediný dôvod, pre ktorý zostávam v tejto rovine a miere vysvetľovania, dúfajúc, že tak ak my ľudia dôverovali to, ako som ten mandát vykonávala doposiaľ, uchádzam sa o ich dôveru, že mi budú snáď dôverovať aj v poctivosti tohto rozhodnutia.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Na tú zrozumiteľnosť a celistvý obraz tých dôvodov sa pýtam aj preto, lebo sa to môže týkať aj kvality štátu ako takého. Lebo ak sa dlhodobo najobľúbenejšia politička rozhodne odísť z ringu a napr. ušetriť svoju rodinu, ako hovoríte, nemôže verejnosť mať napr. pochybnosť o tom, či vie štát zaručiť bezpečnosť našich najvyšších ústavných činiteľov?“

Zuzana Čaputová: „Opäť je to logická úvaha, aj keď musím povedať, že to, to rozhodovanie o nepokračovaní v ďalšom volebnom období alebo neuchádzaní sa je komplexnejšie a netýka sa iba otázky bezpečnosti alebo nenávisťných prejavov, ale aj otvorene to hovorím, ale nebol to, nie je to zďaleka jediný, jediný dôvod. Pokiaľ ide o bezpečnosť, je to komplexnejšia otázka, pretože na jednej strane mám okolo seba profesionálov, ktorí, ktorí ma chránia. Na druhej strane každý človek, ktorý v spoločnosti trčí, vrátane vás novinárov, umelcov, politikov nevynímajúc, ale aj bežných občanov, cítia, kam sa naša spoločnosť aj vďaka sociálnym sieťam posunula a faktom je, že tento nový element naňho ako keby náš právny systém zatiaľ reaguje veľmi pomaly, pokiaľ ide o efektivitu ochrany našich práv aj osobnostných práv zásahu osobnostných práv. Sú to procesy, ktoré veľakrát dlho trvajú, myslím tým klasické žaloby na ochranu osobnosti. Samozrejme, sú inštitúty, ktoré som aj ja využila, napr. proti poslancovi Blahovi, kde mi súd dal za pravdu vo všetkých stupňoch, že tvrdenia, ktoré uvádzal, neboli fér a neboli súčasťou alebo nemali byť súčasťou politickej súťaže, lebo neboli pravdivé. Ale pokiaľ ide o trestnoprávnu ochranu, kým sa zistí páchatel, vyšetrí, vyvodí zodpovednosť, sme mladá demokraciách a prostriedky právnej ochrany aj v takejto situácii, a teraz ďaleko nehovorím iba o sebe, ale naozaj ľuďoch, ktorí, ktorí to takto dostávajú, pokiaľ ide o verbálne útoky, tak tam sa musíme podľa môjho názoru prispôbiť dobe a teda už spomínanému novému elementu sociálnych sietí, ktorý chrlí alebo cez ktoré sú chrlené prejavy nenávisť, a teda verbálnych útokov.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Mimochodom, len 1 praktická otázka, si dovoľím na chvíľu odbočiť, keď dovolíte. Keby ste sa mohli rozhodnúť ešte raz, ostali by ste v takom doterajšom bývaní v súkromí alebo by ste prijali inú možnosť ponúknutú štátom, kde by možno tá bezpečnosť mohla byť ešte viac zaručená?“

Zuzana Čaputová: „Keďže tá dilema reálne predo mnou nikdy nebola, vzhľadom na to, že tá prezidentská vila nie je dokončená, vyžaduje si obrovské investície, a teda tým pádom vlastne bola možnosťou buď zháňania nejakej inej, iného bývania alebo zostať v domácom prostredí. To domáce prostredie je relatívne dobre chránené, cítim sa tam doma, cítim sa tam bezpečne, aj keď samozrejme boli incidenty, ktoré sa týkali aj môjho, môjho súkromia alebo môjho bývania. Takže skôr je to otázka ako keby, či je tu nejaká na stole reálna dilema už potenciálne pre môjho nástupcu. Myslím si, že je štandardom, že tá rezidencia by mala existovať a bolo by fajn, keby sa do budúca aj táto otázka pre mojich nástupcov a nástupkyne vyriešila.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Teraz, keď sa nenahneváte, v jednej verejnej debate, kde bol aj sociológ Michal Vašečka, bolo to v diskusii v Denníku N, bola aj taká informácia, že sa stalo dokonca aj to, že bolo treba rodinu evakuovať v noci, pretože bolo nejaké podozrenie alebo nejaký útok. Môžete aj toto potvrdiť?“

Zuzana Čaputová: „Tak bola informácia o umiestení bomby alebo výbušniny. Bolo to, bolo to viac ako 1x alebo informácie o tom, že sa pritom nachádzajú neznáme osoby a nie je vhodné, hoci som smerovala domov, aby som, aby som tam bola. Čiže boli udalosti a incidenty, ktoré sa týkali aj, aj teda môjho domova.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Už ste spomínali podanie voči Ľubošovi Blahovi, v ktorom sídli úspešná viacnásobne, na viacerých súdnych stupňoch a pred časom ste spomínali, že pripravujete právne kroky aj voči lídrovi Smeru Robertovi Ficovi v súvislosti s rôznymi obvineniami a útokmi. Môžete povedať, že v akom je to štádiu a čo bude približne obsahom podania?“

Zuzana Čaputová: „To podanie sa finalizuje. Onedlho a myslím, že budem asi aj verejne informovať o tom, že sme, že to podanie bolo urobené a podané. Tak ako v prípade, keď som to podanie robila voči Ľubošovi Blahovi, tak si to vyžadovalo precíznu, to sú niekoľko desiatok strán dlhé podania, aby naozaj boli dobre zargumentované, a teda vo výsledku úspešné. Sú tu tvrdenia, ktoré títo páni dlhodobo reprezentujú alebo prezentujú na moju osobu, ktoré sú absurdné a sú absolútne klamlivé. Všetky tie

informácie o agentke a služke, neviem, akej moci, to sú závažné tvrdenia o osobe, ktorá vykonáva funkciu hlavy štátu a hoci z hľadiska mojej politickej perspektívy by to už ako keby mohlo byť jedno, ale nie je to jedno, pretože takto závažné tvrdenia poškodzujú aj vôbec úrad, ktorý reprezentujem a považujem to za fér, aby sa raz a navždy tieto nezmysly, dúfam teda, že súd zhliadne tie dôvody a argumenty, ktoré tam budú uvedené, je to samozrejme na nezávislom súde, ale je potrebné, aby aj ten úrad bol očistený od týchto klamstiev, lebo tá história sa píše dlhšie ako len v týchto mesiacoch.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Keď už som hovorila o tom, že niektorí ľudia, čo vy aj sama pripúšťate, nemusia mať ten celistvý obraz pochopenia toho, čo sa vlastne udialo, prečo ste sa takto rozhodli, tak zaujímavé je to aj preto, lebo súvisí to dôverou ľudí v to, či sa naozaj dá so slušnosťou uspieť, ako ste to povedali. Či v to ľudia naozaj môžu veriť, keď v konečnom dôsledku z ich pohľadu práve tá najslušnejšie politička už nechce znovu zápasit?“

Zuzana Čaputová: „Ja by som to vysvetlila cez to, že nie je pravdou, že nejdem zápasit ďalej, pretože môj celý profesijný život je v podstate zápasom, aj keď nemám rada slovo zápas a boj, ale skôr by som povedala obranu, snahou o obranu dôležitých hodnôt. To je životné kontinuum v mojom prípade. Venovala som sa ochrane verejného záujmu, právu vo verejnom záujme dlhé roky predtým, než som sa stala prezidentkou, počas výkonu mandátu samozrejme a verím, že dúfam, kým mi budú sily stačiť, tak sa budem venovať tomu aj po výkone mandátu v nejakej podobe. Mám to vo svojej DNA a považujem to za zmysluplné aj všetko to, čo som sa mohla počas svojho profesionálneho života naučiť, či už ako právnička, advokátka, politická skúsenosť, vnímam to ako svoj záväzok voči spoločnosti, voči demokracii. Takže v tomto zmysle môj zápas nekončí. Pokiaľ ide o to, či slušná politika týmto prehráva, ja dúfam, že môj príbeh a môj, moja skúsenosť a môj mandát je dôkazom toho, že jednak so slušnou politikou sa dajú vyhrať voľby. Dá sa s ňou vykonávať mandát bez hodnotových a vnútorných kompromisov, ktoré som, chvalabohu, robiť nemusel a zároveň sa dá s ňou byť najdôveryhodnejšou političkou, politikom v krajine. Toto je odkaz, ktorý považujem za, za silný a dôležitý a dúfam, že inšpirujúci a zároveň chcem povedať, že my sme na tú slušnosť v dobrom zmysle slova odkázaní. Ak tu chceme na tomto území žiť ako jedno spoločenstvo, ako 1 národ spolu s národnostnými menšinami, tak musíme spolupracovať a predpokladom tej spolupráce je, je slušnosť v komunikácii, vo vzťahoch, lebo naopak, ak budeme preferovať deštrukciu, nenávisť, strach ako nástroj na dosahovanie svojich cieľov, tak nás to povedie iba k rozkladu ako spoločnosť. Ak chceme napredovať v akejkoľvek oblasti, musíme byť k sebe korektní, normálni, slušní. Takže ja dúfam, že a vidím to okolo seba, my máme v politike slušných ľudí, len je veľmi dôležité, aby sme neklesali na úroveň hulvátov a ľudí, ktorí tú politiku a politickú kultúru ťahajú dole.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „No, ale práve otázka pre mnohých znie, že či vaše rozhodnutie už opätovne sa neuchádzať o funkciu nemôžu vnímať politici na druhej strane barikády ako svoje víťazstvo?“

Zuzana Čaputová: „Bolo by to víťazstvo vtedy, ak by som počas výkonu svojho mandátu pod ich vplyvom robila kompromisy sama so sebou a či už to nazveme so slušnosťou alebo s hodnotovosťou. Ak by som pod vplyvom toho hulvátstva a klamstva a tlaku, ktorý bol enormný, urobila veci, ktoré by som považovala za nesprávne alebo, alebo pod tlakom práve týchto vplyvov. Chvalabohu, môžem zaspávať s čistým svedomím. Robila som množstvo krokov, ktoré boli v istom zmysle nepopulárne, ktoré boli možno dokonca v rozpore s očakávaniami možno aj väčšiny ľudí, s veľkou snahou, a tam sa mi to možno podarilo viac alebo menej, vysvetliť, prečo to tak robím. 3x otázka referenda, ktorá sprevádzala môj mandát, snaha vysvetliť, že ja nie som proti referendu, ale môžem ho vypísať vtedy, keď bude v súlade s Ústavou, preto robím ten a ten krok a dávam to na posúdenie Ústavnému súdu.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Áno, vaši kritici vám to vyčítali a interpretovali to tak, že vy ste vlastne aj proti obsahu referenda.“

Zuzana Čaputová: „Presne tak a že som ho zmarila, čo je absurdné. A toto sú veci, kde som prirodzene, logicky asi strácala body ako politička. Keby som uhla tomu tlaku druhej strany, druhej hodnotovej strany alebo teda bezhodnotovej strany niekedy, tak, tak to by bola tá prehra ako keby. To by bol ústup. Ja dokončujem svoj mandát, ja neodchádzam z funkcie počas výkonu mandátu. Ja ho dotiahnem do konca, verím a dúfam, že v plnej hodnotovej a názorovej konzistencii. Čiže neuhýbam z týchto stanovísk, akurát zodpovedne sa snažím vyhodnotiť svoje sily, aby som nešla na úkor kvality výkonu verejnej

služby. A ja som to v jednom rozhovore aj pomenovala tak, že výkon prezidentského mandátu, obzvlášť v krízovej dobe, je veľmi veľmi zodpovedný a treba v ňom viesť a nie sa vliecť. A ja sa nechcem vliecť.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Sociológ Michal Vašečka už v spomínanej diskusii hovoril aj o tom, že sa skončí heroická doba, obdobie hrdinstva, že mladá generácia napr. to už nevníma veľmi tak, že, treba stoj čo stoj o niečo zápasit', ale jednoducho zoberie na vedomie, že človek má aj iný rozmer - svoj život. Súhlasíte s týmto postrehom? Posunula sa doba v tomto zmysle a vy to tiež tak cítite?“

Zuzana Čaputová: „Keďže hovorí pán Vašečka o mladej generácii a ja sa mala predvčerom päťdesiatku, nehovorí evidentne o mne. Som skôr súčasťou strednej generácie. Pokiaľ ide o mladú generáciu, je nemám na to dáta ako keby. Ťažko povedať, lebo je to generácia, ktorá sa narodila do demokracie, žije v demokracii, dýcha demokraciu. Môže, môže konať, rozmyšľať, rozprávať slobodne. Môže cestovať a využívať všetky výdobytky demokracie. Ja som sa narodila v totalite a veľmi dobre si ju pamätám, pretože v nej vyrastala, takže bola to taká zaujímavá skúsenosť z oboch týchto brehov, ale možno on má na to dáta, ktoré o tom vypovedajú. Mne sa zdá, že také to hrdinstvo a snaha zabojsovať o dôležité veci, ktorú ja považujem osobne vo svojom profesijnom a osobnom živote za veľmi dôležité, sa niekedy rodí aj ako keby situačne. Pamätáme si pred pár rokmi, keď bol zavraždený Ján Kuciak a Martina Kušnírová, tak práve mladá generácia, práve mladí ľudia vytvorili platformu, zorganizovali mítingy na to, aby ďalšie generácie pokojným spôsobom mohlo povedať svoje nie alebo svoj nesúhlas s tým, čo sa v krajine dialo a boli to práve mladí ľudia. Takže ja to nemám tak jednoznačne a kategoricky, že mladí ľudia sú v tomto zmysle ako keby rezignovanejší, pohodlnejší. Niekedy tá doba, žijeme v demokracii, chvalabohu, ale keď sa stanú nejaké zlomové okamihy vo vývoji, tak ja tomu verím, že aj táto generácia sa ujme svojej role.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Myslím si, že to smerovalo skôr k tomu, že či napr. aj vy osobne to nevnímate tak, že v istom momente ste proste museli zobrať ohľad na ten svoj život, na život svojich blízkych a tá heroickosť, tá prílišná, možno, keby som to, ale to je asi nadinterpretácia, tá snaha stoj čo stoj ísť za nejakým cieľom a bojovať o nejakú podobu demokracie, možno aj na úkor nejakého súkromia, že to jednoducho už nie je to, čo by ste chceli.“

Zuzana Čaputová: „Ako som povedala, ja som snahu o obranu dobrých, demokratických hodnôt, spravodlivosti to sa nezačalo pred štyrmi rokmi v prezidentskom mandáte. Angažovala som sa v mnohých kauzách, ktoré boli dokonca aj nebezpečné. Áno, 1 z nich je taká najznámejšia, a to kauza pezinskej skládky, kde na druhej strane okrem iných bol aj Marian Kočner. Ale to boli rôzne iné kauzy, kedy som tak raz položitom povedala, že keď sa mne raz príde niekto poďakovať, tak neviem, za ktorú z tých káz to bude, ale všetko to boli kauzy vo verejnom záujme. Všetko to boli veci, ktoré sme s kolegami robili na obranu demokracie, na obranu spravodlivosti, právneho štátu a v tomto zmysle ja to vnímam naozaj ako životné kontinuum. Áno, rozumiem, že prezidentský úrad má, vzhľadom na isté kompetencie, väčší výtlak aj komunikačne aj z hľadiska rozhodnutí, ale primerane tomu je to taká vážna a silná zodpovednosť, že považujem za fér úprimne odhadnúť svoje sily a prípadne dať priestor niekomu inému.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Niektorí kritici si všímajú najmä ten rozmer, že vy ste už v poradí druhá hlava štátu, ktorá sa rozhodla nebojsovať o tento post v ďalšom volebnom období, po pánovi Kiskovi, i keď sú tam isté rozdiely. Pán Kiska potom založil stranu, čiže ďalej sa politicky angažoval. O vašej budúcnosti ešte zatiaľ nič nevieme. Aj o tom sa budeme rozprávať, ale či teda aj vy nepovažujete v istom zmysle za hendikep nedostatočnú dlhodobú politickú skúsenosť?“

Zuzana Čaputová: „Priznám sa, že toto my ako hendikep v súvislosti aj s týmto rozhodovaním neprišlo. Tá politická skúsenosť na Slovensku je jednak krátkodobá a jednak, vzhľadom na obrovskú nedôveru ľudí v politiku na Slovensku, tak si myslím, že tá politická skúsenosť toho typu tých rokov dozadu a toho, čo prevládajúce v slovenskej politike, môže byť dokonca niekedy na príťaž. Ja si myslím, že a som vďačná za tú mieru dôvery, ktorú mám ako človek, ktorý prišiel do politiky zvonku. V politickom priestore som fungovala aj predtým, nie ako politička, takže nebol to úplne nový priestor pre mňa, ale myslím si, že mnohé negatívne stereotypy môžu byť častokrát skôr na príťaž. Iná vec je, že pán Kiska a pán prezident Kiska a aj ja sme, tá podobnosť bola v inom. Vstúpili sme do toho ako občianski kandidáti bez politického, stranického krytia. A to vás celkom logicky vystaví vysokej miery politickej samoty a toto je rozmer, ktorý je zaujímavý, že na jednej strane sa snažíte a snažila som sa napriek tomu, čo má, ako ma nálepkovali, naozaj byť nad stranicka a v tomto férová a byť občianska, ako by hlasom ľudí. Na

druhej strane za to platíte vysokú daň tou politickou samotou, to, že v tom, v tom víre stojíte vlastne sami. Toto 1 z elementov, ale netvrdím, že, že vedie vo výsledku k tomu, že je lepšie stranícky prezident, tak som to určite nemyslela, ale je to moment, ktorý, ktorý si uvedomujem ako, ako zaujímavý.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Hovoríte o, v istom zmysle, politickej samote, ale niektoré verejné osobnosti povedali aj to, či to nebola trošku aj samota spoločenská v tom zmysle, že či sa vás dostatočne zastala tá časť verejnosti, ktorá vám fandí, či vám dostatočne dala najavo svoju podporu, to, že odsudzuje nejaké útoky voči vám, ktoré sú nespravodlivé atď. Vy osobne to pociťujete ako? Cítili ste podporu zo strany verejnosti?“

Zuzana Čaputová: „Faktom je, že tie posledné dni od oznámenia svojho rozhodnutia som sa stretla s tak úžasnou vlnou podpory, pochopenia, povzbudenia, vďačnosti, ktorá ma v tej miere, ktorá sa mi teraz dostala, priznám sa, až prekvapila a šokovala. Bolo to naozaj a som za to nesmierne vďačná, ale zároveň to bolo také ako v istom zmysle nové poznanie, že, že ten hlas zaznel proste tak úžasne a silno. A som za to veľmi vďačná. To rozhodovanie, samozrejme, bolo ďaleko širšie a komplexnejšie, vrátane tých osobných dôvodov. Ja si to nesmierne vážim a chápem úplne, že ľudia, ľudia riešia množstvo svojich vlastných, osobných problémov a často cítite sa sama v súvislosti, ja som to tak nazvala, s tou pretrhnutou priehradou nenávisť, ktorá sa na vás každý deň valí, ale to rozhodnutie bolo, naozaj prebehlo hlboko v osobnej rovine. To, čo ale sa mi zdá byť možno hodné pozornosti a dôležité povedať, je, že teraz, keď sledujem tú parlamentnú súťaž, kde teda naozaj môžem byť nestranným pozorovateľom a už naozaj, keď sa týka, čo sa týka parlamentných volieb, tak nikto ma nemôže súdiť za to, že by som sa svojím angažovaním, aby sa ľudia zúčastnili tých volieb, si robila vlastnú kampaň prezidentskú, ale pozorujem to, akým spôsobom je veľká časť toho demokratického spektra, teraz myslím nás občanov, ktorí chceme voliť demokratické hodnoty, ako veľmi sme kritickí, ako veľmi súdime a odsudzujeme ľudí, ktorí do toho súboja v tom parlamentnej, v tej pamätnej súťaži sa chystajú a idú. A áno, nie sú dokonalí, nikto z nás nie sme dokonalí, ale ja osobne to mám tak, že ja si, ja si fakt vážim každého jedného slušného človeka, ktorý do toho chce ísť a ktorý tam je a zotrúva tam a myslím, že sa aj my všetci musíme učiť ako keby demokraciu aj v tom zmysle, že je to aj to prostredie, ktoré v rámci demokratického priestoru vytvárame pre ľudí, ktorí nás v budúcnosti budú reprezentovať. Toto myslím, že, že je veľmi, veľmi dôležité si uvedomiť, že môžeme okolo seba vytvárať tú, ako sa na Slovensku hovorí, v úvodzovkách, že blbú náladu, skepsu a nedostatočnosť a tomu chýba to, hentomu chýba hento atď. Áno, nikto tam nejde dokonalý, pretože také niečo je absolútne nereálne, len vďaka Bohu za to, že tam idú, že to, že to robia a teraz myslí naozaj teraz konkrétne prebieha parlamentná súťaž a v kampani pred parlamentnými voľbami. Takže toto je možnože také moje uvedomenie naozaj vďaka za to, že tam tí slušní, hodnotoví, vzdelaní ľudia majú vôľu ísť.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Jedným z aspektov vášho pôsobenia je, že síce nie ste prvá dáma, ktorá sa uchádzala o post hlavy štátu, ale úplne prvá, ktorá to vyhrala. No a teraz neobávate sa, že tak trošku odradíte ďalšie ženy, ktoré by sa chceli uchádzať o vysoké posty v politike, i keď zase korektne musím dodať, že vzápätí po vašom vyhlásení bola verejná informácia, ktorá sa síce už pripravovala dlhšie, ale jednu zo strán povedie nakoniec volebná líderka, opäť žena, ale či predsa len vnímate tento moment, že niekoho to môže aj odradiť, že tak pani prezidentka sa už rozhodla v tom ringu nepokračovať?“

Zuzana Čaputová: „Ťažko povedať, ako to ľudia spracujú alebo ako to bude pôsobiť na jednotlivca. To do veľkej miery závisí aj od neho. Ten signál o tom, že idú ďalšie ženy do politiky, je zrejmý. Vidím to na kandidátkach mnohých strán. Dokonca mnohé strany pochopili to, že je dobré dať tie ženy dopredu. A toto možnože môže byť práve impulz toho, že ženy v tejto roli sa, keď to tak poviem, darilo celkom obstojne. Myslím teda vzhľadom na, na tú dôveru, ktorú, za ktorú som vďačná a ktorú mám a myslím si, že to môže byť, dúfam, skôr motivujúce pre ženy, aby tam išli. Ale bude fajn, keď, keď nás ako žien tam bude viac, pretože je to reprezentatívne. Žien v spoločnosti je ďaleko viac ako žien v politike a myslím si, že ako ženy tam dokážeme priniesť špecifickú, osobnú skúsenosť. Máme iný príbeh ako muži, inú skúsenosť a je dobré tá diverzita a rôznosť aj pri reprezentovaní rôznych názorov, postojov, ale možno aj kvality komunikácie, možno, možno docenenia aj emócií v politike. To mám pocit, že nechcem paušalizovať, ale niekedy muži trošku aj podceňujú, ľudia na druhej strane, ktorým sa prihovárame, naši občania sú emočné bytosti. Sú to, sú to ľudské bytosti, ktoré majú svoje strachy, obavy, hnevy, nenávisť a neviem, čo všetko a ten dôraz na to, akým spôsobom my politici a političky komunikujeme,

ja mám pocit, že to je veľmi podceňované. My sa prihovárame k ľuďom a niekedy je to podcenené, rýchle, viac o marketingu než empatické, ľudské, s porozumením.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „O sile žien vieme svoje. Napokon tento rozhovor vedú 2 ženy, ale tu mi nedá nespomenúť výrok jedného politika z posledných dní, predsedu parlamentu Borisa Kollára, ktorý konkrétne na margo vášho rozhodnutia povedal, že možno to je aj preto, lebo celé to tak citlivejšie vnímate, celé to dianie v politike, tie útoky atď. Čo na to hovoríte?“

Zuzana Čaputová: „Ten výrok by platil vtedy, keby tento mandát vykonával paralelne so mnou aj muž. Naozaj ten mandát bol a je mimoriadny a ako som povedala, všetci ústavní činitelia okolo mňa, vrátane predsedov parlamentov, premiérov ani nehovorím, ministrov, boli chvíľu na striedačke a ja to ťahám naozaj v tom turbulentnom období, naozaj veľmi ťažkom období kontinuálne, stále a dúfam, že ešte teda v plnom nasadení ten piaty rok. Takže ten výrok by sa dal naozaj posúdiť alebo, alebo verifikovať vtedy, ak by paralelne so mnou to skúsil nejaký muž. Myslím si, že tak ako môj predchodca bol muž a rozhodol sa po piatich rokoch rovnako, a teda toto obdobie krízy bolo, bolo extra zaujímavé.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Napokon aj váš český kolega, nedávno zvolený český prezident, povedal, že on si tiež myslí, že to jedno volebné obdobie stačí.“

Zuzana Čaputová: „Je to tak. Viackrát sme sa o tom rozprávali. On to avizoval dopredu, on sa rozhodol kandidovať na jedno volebné obdobie. Tak ako to píše Ústava aj u nás, sú tiež kandidovali na toto konkrétne päťročné obdobie, ale vidím to aj na iných politických lídroch v Európe a vo svete. S niektorými som mala možnosť o tom hovoriť, niektorí sa už takto rozhodli, že skončili po prvom období. Možno, možno je to trošku aj o tom, že doba, ktorú žijeme, je fakt iná ako 5, 10 rokov dozadu. Možno je to všetko natoľko zrýchlené a zintenzívnené, že plnohodnotný, kvalitný výkon mandátu je naozaj ten päťročný a áno, dá sa to ťahať 10, 20, 30 rokov v politike. Otázka je, je to subjektívne, ja to nechcem súdiť, každý sa musí rozhodnúť, ale je to tak exponovaná a tak zodpovedná funkcie, že treba reálne a realisticky odhadnúť svoje sily.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Vo svojom prejave ste povedali, že osud Slovenska nezávisí od jedného človeka a že múdri a empatickí ľudia s dostatkom energie viesť Slovensko, kandidovali v komunálnych voľbách, kandidujú v parlamentných voľbách a nie je dôvod, aby tak nebolo aj vo voľbách prezidentských. Opakujete túto myšlienku. Vidíte tam už niekoho podobného?“

Zuzana Čaputová: „Tak zatiaľ ešte sme v období, kedy čakáme na ohlásenie kandidatúry jednotlivých potenciálnych uchádzačov o túto pozíciu. Takže bude korektné sa k tomu vyjadriť potom, keď to bude známe. Zatiaľ sú avizované vlastne to, čo je vo verejnom priestore, je, že niektorí to zvažujú ako, ako možnosť.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Např. exšéf diplomacie pán Korčok.“

Zuzana Čaputová: „Např. on mal, myslím, tlačovku tento týždeň, že, že to zvažuje. Takže to je človek, ktorý je slušný, kompetentný. Ja sa v tomto zmysle neobávam, že by sa nenašiel alebo nenašli ľudia, ktorí by boli hodní tej pozície.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Znamená to, že ani nemáte obavy o ďalší vývoj demokracie v tom širšom kontexte?“

Zuzana Čaputová: „Obavy mám. Tam je to trošku naozaj komplexnejšie, lebo a teraz myslím, že o obavy demokracie na Slovensku, ale možno aj, aj širšie, pretože je to, je to prirodzene veľká téma na celom svete. Vidíme nárast populizmu, extrémizmu. Vzhľadom na to, že svet čelí mnohým krízam a demokracia je v tomto zmysle je dialóg, je to hľadanie najlepšieho riešenia. To nie je forma vlády, kedy príde autokrat, buchne do stola a povie takto to bude. To je spôsob hľadania a nachádzania najlepších riešení, naozaj dialógu v participácii s inými a v tomto je to ako keby náročnejší proces a zdá sa, že osobitne za účasti toho nového elementu, ktorý spomínam, a to sú sociálne siete, tak populistí, autokrati, ktorí ponúknu, najskôr vzbudia strach a potom ponúknu radikálne, rýchle, jednoduché, hoci nerealistické riešenie, ako keby prehlusia ten priestor. Navyše to, že sú schopní a ochotní pracovať totálne s demagógiou a s klamstvom. Ľudia v tej rýchlej dobe nemajú šancu, možno aj záujem, verifikovať tvrdenia, či to je pravda alebo nie. Jednoducho dostanú predostretú nejakú skutočnosť a im to stačí, čo je veľká škoda. Takže v tomto zmysle naozaj demokracia čelí obrovskému tlaku nielen na Slovensku, no a na Slovensku samozrejme aktuálnej aj s prichádzajúcimi alebo s blížiacim sa termínom predčasných volieb. Tak dúfam, že sa nám to všetko tieto skúšky podarí ustáť.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Demokracia naozaj nie je samozrejmosťou. Dlhو nám trvalo, kým sme si ju vydobýli a hoci má svoje nedostatky, stále sme to my občania, ktorí dávame politikom moc. Čo teda demokraciu najviac ohrozuje podľa vás? Je to ten populizmus, možnože aj extrémizmus?“

Zuzana Čaputová: „Na jednej strane sú to presne tieto javy, ktoré, nové fenomény alebo teda fenomény, ktoré nie sú nové, ale sú ďaleko viac ozvučené momentálne v tejto technologickej dobe. Populizmus a extrémizmus, ktorý nabral úplne nové rozmery, ktorý sa neštíti pracovať s klamstvom ako s pracovnou metódou. No a na druhej strane je to aj otázka ako keby ľudí, ktorí tú demokraciu preferujú a toho, že či sme ochotní vnímať tieto veci, zaujímať sa o to, čo sa v spoločnosti deje, ísť napr. voliť alebo to nechať na tých ostatných. Čiže demokracia, ako som raz povedala, nefunguje na autopilota a vyžaduje si našu spoluúčasť minimálne v tom rozmere zúčastniť sa vo voľbách, vyjadriť svoj názor, zaujímať sa o verejné dianie. Ja chápem, že nie každý ide do politiky, to je prirodzené, ale každý v tom svojom poli pôsobnosti sa môžeme správať demokraticky alebo, alebo naopak správať slušne a kooperatívne alebo naopak. Robíme voľbu každý deň.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Aj v tomto kontexte zaznieva vaša silná právomoc, ktorú môžete uplatniť po voľbách, a teda aj uplatníte. Ako pripomínajú ústavní právnici, skutočným víťazom volieb u nás nie je strana, ktorá získa najviac hlasov, ale tá, ktorá vie zložiť parlamentnú väčšinu. No odhliadnuc od toho, pripúšťate aj z iných dôvodov, že poveríte zostavením vlády niekoho iného než víťaza volieb, napr. ak by to malo byť hrádzou voči extrémizmu?“

Zuzana Čaputová: „No úlohu prezidenta a prezidentky v našom systéme nie je korigovať vôľu ľudí. Tzn., úlohou, naopak úlohou prezidenta, prezidentky je rešpektovať vôľu ľudí, ktorá vyjde z volieb. Tzn., víťaz volieb bude subjekt, s ktorým na začiatku budem komunikovať o tom, či má tú druhú spôsobilosť, o ktorej hovoria ústavní právnici, a to je spôsobilosť zostaviť vládu, pretože ja som povinná zachovávať riadny chod ústavných orgánov, a to sa prejavuje napr. aj pri tomto, že či ten subjekt iba, iba, ako v úvodzovkách, iba vyhral voľby alebo aj má potenciál, koaličný potenciál vytvoriť vládu, a teda mať v parlamente väčšinu. Už v tej krátkej histórii samostatnej štátnosti Slovenska máme také príklady, kedy nie víťaz volieb zostavoval vládu a potom dvojka alebo, áno, u nás to bolo klasický dvojka, sa hľadali spôsoby, že či existuje iný model. Ale v každom prípade, ako som povedala, úlohou prezidenta, prezidentky nie je korigovať vôľu ľudí, ktorá vyjde z volieb. Ak hovorím o demokracii, tak demokracia zahŕňa aj nevyhnutnosť a povinnosti môjho rešpektu k tomu ako výsledok, aký výsledok volieb bude.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Vráťme sa ešte k súčasnosti. Máte pred sebou viacero výziev, ako ste aj povedali alebo to voľne parafrázujem, nikam neodchádzate. Tie výzvy súvisia aj so zákonodarnou iniciatívou poslancov alebo legislatívnou smršťou, ako ste ju tiež nazvali. Vetovali, vetovali ste viacero zákonov. Týkalo sa to napr. aj tretej hodiny telocviku, ale, ako vieme, poslanci vaše veto prelomili. Pri tejto príležitosti by som sa vás opäť opýtala niečo, čo som sa vás naposledy pýtala asi v čase, keď ste len kandidovali na post hlavy štátu a síce, že či má hlava štátu z vášho pohľadu s terajšími očami, s terajšiou skúsenosťou, dostatočné právomoci? Keď vy niečo napr. vetujete, poslanci to aj tak prelomia.“

Zuzana Čaputová: „Tá otázka sa vlastne vinula celým tým mandátom a to som ešte nevidela, že nevedela, že, že to bude mandát naplnený krízami, kedy som si veľakrát uvedomila ako keby, ako keby krátkozrakosť alebo krátko a neviem, ako to mám povedať, že jednoducho nemáte dosah na mnohé veci, pretože to je už exekutívna alebo to je zákonodarná moc a nie prezidentský, prezidentská kompetencia. Pokiaľ ide o ako keby taký celistvý pohľad, tým, že sme parlamentnou demokraciou, tak je jasné, že prezident má limitované právomoci a myslím si, že tak by to aj malo zostať. Je to systém, ktorý je štandardný v tomto geografickom priestore. Áno, je to na úkor právomoci hlavy štátu, ale je to zase fér, pretože o to viac sa dostáva ako keby k realizácii tej moci parlament a od neho odvodená právomoc vlády. Takže na tomto, ako keby na tom celkovom obraze by som v zásade nemenila nič. Pokiaľ ide o to právo veta, áno, je tam polemika alebo úvaha úplne legitímna o tom, že či by prezidentské veto nemalo byť o prelomiteľné väčšou väčšinou ako, ako je to nateraz. Je to podľa mňa, ako keby že stojí to za úvahu, pretože takto tá právomoc je v zásade ako keby ľahko ignorovateľná alebo obíditeľná, aj keď teda v mojom prípade musím povedať, keď teraz nedávno vyšli štatistiky, v porovnaní s mojimi predchodcami sme boli už v mnohých prípadoch alebo bola som s tými vetami úspešná. Ale to, čo je pre mňa dôležité, je, že ak zákon vetujem, on je vzápätí prelomený a sú tam ústavné nedostatky, podávam návrh na Ústavný súd a zatiaľ v tých všetkých podaniach, keď sme, keď bolo prelomené moje veto a podala som na Ústavný súd návrh, tak Ústavný súd mi vyhovel. Je to hrozne

dôležité aj kvôli tomu, že jednak, samozrejme, ma to zaujíma ako právničku, ale my vlastne tvoríme, budujeme nejakým spôsobom tú stopu a demokratickú tradíciu aj v tom ústavnom rozmere a je to veľmi dôležitá a nezanedbateľná právomoc prezidenta, prezidentky dať návrh na Ústavný súd, aby on mohol judikovať a nastaviť hranice toho, kde sú medze ústavnosti v rámci slovenského právneho poriadku. A toto je, toto je vec, lebo tá štatistika, jasné, ja som vetovala násobne viac zákonov, v poslednom období ani nehovorím, a toto považujem za veľmi dôležité z hľadiska ochrany ústavnosti. “

Marta Jančkárová, moderátorka: „Ďalší posun nastal v prípade dlho diskutovaného paragrafu § 363 tr. por. Podľa Ústavného súdu nie je v rozpore s Ústavou. A teraz, čo z toho vyplýva? Treba zmeniť Ústavu alebo iba zmeniť prax pri uplatňovaní tohto paragrafu?“

Zuzana Čaputová: „Včera, myslím, ak sa nemýlim, alebo 2 dni dozadu teda bolo vydané rozhodnutie, to nebolo teda, ako keby nenamietala som zákon, ktorý som vetovala. Toto bolo iné, to bola otázka súladu daného ustanovenia s Ústavou. To, že Ústavný súd konštatoval, že § 363 nie je v rozpore s Ústavou, rešpektujem, beriem na vedomie. Je dobré, že v tom máme jasno. To je prvá vec. Druhá vec, ale Ústavný súd v tom odôvodnení rozhodnutia, zatiaľ ešte sa musím doňho hlbšie ponoriť, ale z toho, čo som zatiaľ zachytila, vyslal jasný signál o tom, že určite nerozhodoval o aplikačnej praxi generálneho prokurátora, to, akým spôsobom on 363-jku uplatňuje a dokonca je tam signál k tomu, že je jasné, že aj na generálneho prokurátora, ako na všetky orgány verejnej moci, sa vzťahuje čl. 2 odsek 2 Ústavy, ktorý hovorí o tom, že môžeme konať iba na základe v medziach atď. zákona. Občan môže všetko, čo mu zákon nezakazuje, ale tí, ktorí reprezentujú štát, to majú presne naopak. No a v tomto prípade rozhodnutia podľa 363 vo veci, nie voči konkrétnej osobe, sú považované, aj teda ten signál z Ústavného súdu je, že je to sporné. Inak povedané, Ústavný súd konštatoval, že paragraf samotný nie je v rozpore s Ústavou. Zákonodarcia môžu s ním robiť, čo chcú. V budúcnosti môžu ho samozrejme zmeniť, to je, to je úplne okej. To, to je vec ich vkusu a názoru a ja si myslím, že by to bolo, bolo vhodné z hľadiska interpretácie, ale nedal odpoveď na to, či aplikácia alebo uplatňovanie § 363 generálnym prokurátorom Slovenskej republiky bolo v súlade so zákonom alebo nebolo. Lebo toto nebolo predmetom konania.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Čiže, aký by mohol byť teraz ďalší postup?“

Zuzana Čaputová: „Ďalší postup je to, čo, ja som čakala na rozhodnutie Ústavného súdu v tejto veci a, samozrejme, že ak tá, ak tá polemika sa teraz posunie k tomu, že či to bolo alebo nebolo v súlade so zákonom, myslím teraz jeho postup, tak na túto otázku môže dať odpoveď Najvyšší správny súd, ktorý je disciplinárnym súdom voči, aj voči generálnemu prokurátorovi. Takže opäť budem, teraz sa pozriem na tú križovatku, či podám alebo nepodám disciplinárny návrh. Chcela som si počkať na rozhodnutie Ústavného súdu.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Tak sa na to počkáme, či podáte. Teraz ste na tom ako, že podáte?“

Zuzana Čaputová: „Ja toto nebudem hovoriť skôr v médiách než, než si to naozaj pozriem detailne a hlboko, ale ako som povedala, v tom odôvodnení tohto rozhodnutia Ústavného súdu sú veľmi zaujímavé vety, ktoré môžu byť aj na prospech takéhoto podania.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Tak uvidíme, ako to dopadne. Veľkou výzvou, ktorej čelí Slovensko, je aj nedostatočné čerpanie eurofondov. Pani prezidentka, ako si vysvetľujete, že tento problém sa zatiaľ nepodarilo dostatočne vyriešiť ani jednej jedinej vláde, ktorú sme tu doteraz mali?“

Zuzana Čaputová: „Priznám sa, že logické vysvetlenie na to sa hľadá iba veľmi ťažko, lebo mať k dispozícii eurofondy a byť jednou z krajín, ktorá ich čerpá najhoršie alebo úplne najhoršie, je pre mňa ako keby, ja neviem, či na hranici nepochopenia, nezodpovednosti, akokoľvek to uchopíme. Pretože dokonca aj tie strany a vlády v minulosti, ktoré k dispozícii tento balík peňazí mali, by to mohlo slúžiť aj k ich politickej, politickému PR, keď už to tak poviem, ale predovšetkým to mohlo slúžiť Slovensku. Ja si pamätám ambície vlád, ktoré som malá možnosť počas výkonu tých štyroch rokov zatiaľ stretnúť, že tam bola, ako keby bol tam zámer, išlo, cestovalo sa do Poľska, lebo Poľsko je veľmi efektívne v čerpaní eurofondov. Má to nižšie, nemá to na centrálnej úrovni, ale delegovalo to rozhodovanie na vojvodstvá, čiže do regiónov. Čiže existujú modely, ktoré sú úspešné alebo úspešnejšie ako naše. Napriek tomu sa stále nedarí v tejto oblasti byť efektívnejší. Ja som požiadala premiéra Ódora, keď nastupoval do funkcie, aby sa veľmi významne zamerlal na túto oblasť, aby tých pár mesiacov, ktoré zostáva, sa urobilo všetko preto, pre efektívne čerpanie. Som veľmi rada, že vlastne podpredsedníčka vlády má vlastne ako aj keby symbolicky človek, ktorý je premiérova pravá ruka, má agendu Plánu obnovy a eurofondov a je

to kvôli tomu, aby naozaj to nebolo iba v rukách jedného ministerstva, ale aby to bolo počas premiárskej agendy. Je verejne známe, že urobili ako keby taký odpočet alebo pohľad na to, akým spôsobom, kde stojíme a urobia všetko pre to, aby to čerpanie naozaj ešte v tých zvyšných mesiacoch bolo čo najefektívnejšie.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Snád sa to podarí, uvidíme. Pomaly sa blížíme k záveru. V súvislosti s vašou budúcnosťou rezonovala v zahraničných, ale i domácich médiách možnosť, že by ste sa mohli ocitnúť v širšom výbere na post generálneho tajomníka, tajomníčky NATO. Je to niečo, čo by vás oslovilo? Je to niečo reálne.“

Zuzana Čaputová: „Stretla som sa s tou informáciou, samozrejme. Viem, že to písali svetové médiá a úprimne povedané, ako keby beriem to česť, ako, ale ako česť aj voči krajine, ktorú reprezentujem, pretože to je výsledok dlhodobej, férovej, korektnej a zodpovednej politiky v oblasti obrany a bezpečnosti. Pokiaľ ide o moje nejaké osobné ambície, priznám sa, že aj to moje rozhodovanie sa absolútne nedialo v poli toho, že túto mám nejakú skvelú, lesklú ponuku a na druhej strane je kandidátúra na prezidentský úrad. V tomto, v tomto poli sa to rozhodovanie absolútne nedialo. Ja, úprimne povedané, zatiaľ tá moja budúcnosť, viem, že nebude v politickom priestore alebo teda nebude ako politička, ale nemám za tým žiadne konkrétne plány a pokiaľ ide o túto konkrétnu, hypotetickú, to treba zdôrazniť.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Čiže zatiaľ to nie je v /nezrozumiteľné/ nejakej ponuky? Nemáte iné signály, len z tých médií.“

Zuzana Čaputová: „Ja nebudem špecifikovať, aké, aké signály sa ku mne dostali, ale v každom prípade to považujem za natoľko zodpovednú a odbornú rolu, obzvlášť v situácii, keď máme v Európe vojnu, že si nemyslím, že by som ja mala aspirovať na takýto post ako pri naozaj reálnom a zrelom odhade svojej odbornosti, ktorá doposiaľ bola v úplne inej oblasti.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Máte pred sebou ešte takmer rok mandátu, a teda náš rozhovor by sme mohli ukončiť opäť myšlienkou z vášho prejavu. Povedali ste, že demokracii a spravodlivosti na Slovensku ste sa snažili pomáhať pred prezidentským mandátom, počas neho a budete aj po ňom. Aká je vaša predstava? Môžete to viac priblížiť?“

Zuzana Čaputová: „Tak ten posledný rok do istej miery bude definovaný udalosťami, ktoré sa budú diať. Už spomínala parlamentné voľby, potom bude obdobie politických vyjednávaní, zostavovania a napokon menovania vlády, čo je veľká udalosť ako keby v tom chode spoločenskom a politickom v krajine, ktorého som samozrejme súčasťou. Slovensko čaká množstvo dôležitých vecí. Uvidíme, ako sa bude vyvíjať sociálna a ekonomická situácia. V každom prípade bude potrebné konsolidovať verejné financie. To sú veci, ktoré sa týkajú nás všetkých. Bude treba odvážne, dobré, zrelé rozhodnutia do budúcnosti. To, kde sa cítim ja ako, ako dôležité poslanie, najmä keď ide o tú sociálnu oblasť, ten dopad tých kríz na ľudí, ja som to tak raz s humorom povedala, že mojím druhým menom je príspevok na bývanie, pretože niekoľko rokov som sa usilovala, aby sme presadili to, že individuálna, adresná, opakovaná pomoc ľuďom je kľúčová, je dôležitá na kompenzáciu dopadov kríz. Sú veľmi rád, že predvčerom prešiel zákon, ktorým sa toto konečne podarilo a to sú veci, ktoré sú možno nenápadné a neviem, aké, ale vyžadovali si množstvo úsilia, odborných konzultácií, návrhov. Proste chcem byť blízko tomu, aby, keď bude treba opätovne pomôcť ľuďom, ktorí sú v núdzi, či už systémovo alebo jednorazovo, balíčky pomoci, potravinová pomoc a ja neviem, množstvo úsilia, ktoré za tým bolo, aby som tam bola cítiť. To je pre mňa veľmi, veľmi dôležité. Medzitým budú rôzne výzvy, ktoré sa budú týkať určite právneho štátu, takže a okrem toho čaká ma, onedlho idem na summit NATO. Bude ďalší ešte budúci rok na jar, takže ešte na dvoch summitoch NATO budem reprezentovať Slovensko. Čaká nás Klimatický summit, ktorý bude veľmi dôležitý v tých globálnych merítkach. No ale v neposlednom rade je, že ja sa snažím byť kýmisi bodom stability, pokoja, skôr spolupráce a spájania než rozdeľovania spoločnosti a v tom roku, ktorý nás teraz alebo v tom období tých nasledujúcich mesiacoch, ktoré nás čakajú, myslím si, že aj v tomto bude potrebné urobiť veľa. Takže tých plánov je veľa a my sa, akože naozaj ideme, ideme naplno s mojimi kolegami 4 roky a rovnako naplno chcem dotiahnuť aj ten piaty.“

Marta Jančkárová, moderátorka: „Pani prezidentka, tak vám k zvyšným mesiacom vášho mandátu želim ešte veľa síl a optimizmu a ďakujem pekne, že ste si našli čas pre poslucháčov a divákov RTVS.“

Zuzana Čaputová: „Ja vám pekne ďakujem a pozdravujem vašich divákov a poslucháčov.“

Marta Jančárová, moderátorka: „Ďakujeme. No a ešte príjemný víkend želajú dramaturg Viliam Hrivnák a od mikrofónu Marta Jančárová.“